

af denne Kamp kan man jo med Sikkerhed forudsæ, saaledes som den høitberede Finansminister ogsaa har gjort det. Jeg tror, at det er lovligt, naar denne Lov er vedtaget, men jeg synes ikke, at det er billigt. Jeg tror, at vi bør behandle vore Medborgere saaledes, at de ikke just behøve at være i Majoritet for at finde Støtte i de Love, der komme ud. Men den enkelte Mand skal være uangreben. Er hans Næringsbrug efter det almene Omdømme skadeligt for det Hele, maa man udløse denne Mand, give ham Erstatning, og saa hører det op paa den Maade; men uden videre at bortrydde disse Folk, synes mig ikke, at være ganske rigtig. Jeg hører, som bemærket, selv til dem, der formentlig kunne ride denne Storm af, som kunne komme levende ud af den. Men der er jo grumme Mange, som ikke kunne det, og dem vil det falde meget haardt, de ville vel sagtens omtrent være ruinerede, en stor Del af dem i alt Fald. Da jeg ved at læse dette Lovforslag, kom til denne Betragtning, faldt det mig ind: Tager Staten de 100 eller 108—10 Brænderier, saa lad den i Guds Navn tage Resten, de 12 med; lad den købe alle Brænderierne og gøre Brændevisbrænding til et Monopol; jeg veed ikke, hvad det kan koste, men jeg antager, at det bliver saadan omkring 8 Mill.; da Skatten efter det nuværende Forbrug beregnes til 15 Mill. aarlig, altsaa Halvdelen 7½ Mill., vilde den hele Sum komme ind i Løbet af et Aar, og saa kunde Staten, hvis den vilde, selv producere Spiritus og sørge for, at den blev solgt paa de Billaar, som kunde findes rigtige; og Staten kunde ogsaa, naar den havde faaet alle Bryggerierne, pille de mest levedygtige ud og sælge dem paa Betingelser, som den selv vilde fastsætte. Man har jo noget Lignende i Tydsland, hvor man længe har bevæget sig i Retning af Monopolvæsenet. Der var Tanken den, at Bryggerierne skulde aflevere Alt, hvad de producerede, til Statsstyrelsen, saa solgte den det paa de Billaar, den vilde. Desfor man kom ind paa det, kunde jeg indse, at der ikke var sket disse Folk anden Fortræd end den, der sker en Jordbruger, over hvis Jord man fører et Jernbanespor; saa var der ikke Noget at beklage sig over, men sker det ikke, er der ikke saa Lidet at beklage sig over. Og føres nu denne Lov ikke igjennem i Rigsdagen, er der ogsaa meget at beklage sig over; thi da er denne Industri lamslaaet, indtil man kan forudsæ, at nu er man kommen ind paa rolige Forhold. Der er anvendt betydelige Kapitaler paa Produktion og Udsæls af Gjer. En stor Del af den vil ogsaa være spildt, saa selv de levedygtige Brænderier

ville ikke komme over dette uden efter min Mening betydelige Tab, som de maaste nok senere kunne have Leilighed til at gjenvinde. Det vil jeg tro paa. Med Hensyn til denne meget høje Spiritusbestatning maa det ikke tabes af Syne, at Spiritus bruges til grumme meget Andet end netop til Brændevis. Jeg tror, at det bruges til Brændevis i en betydelig ringere Grad, end det almindelig menes. I Lovforslagets Motiver staar, at denne meget betydelige Forhøielse af Brændevissskatten er vel motiveret ved det overhaandtagende Forbrug af Brændevis. Hvorpaa denne Udtalelse grunder sig, veed jeg ikke, men det fremgaar af statistisk Tabelværk, at Produktionen for 1874 var anslaaet til 36. Millioner Potter og for 1887 til 32½ Millioner Potter, og jeg antager, at den i Djeblikket ikke er over 32 Millioner Potter. Der er altsaa en Nedgang i disse Aar af 4 Millioner Potter til Trods for, at i 1874 kostede en Pot Brændevis 20 Dre mere end i Aar. Denne overordentlige lave Pris, vi nu have paa Brændevis, skulde man tro maatte have bidraget til at forøge Drikkeriet af Brændevis; men efter disse Oplysninger synes det netop at forbruget i den Retning er gaaet tilbage. Der er ogsaa noget Andet, der peger paa, at Brændevisforbruget paa ingen Maade tager Overhaand i den Forstand, at det er noget, der vøger; men at det snarere gaar ned ad. Det er sikkert, at der nu bruges længt mere Spiritus til Edikfabrikation og forskjellig teknisk Brug end tidligere, og jeg tror saaledes ikke at feile, naar jeg siger, at i Stedet for med 4 Millioner Potter er Brændevisforbruget gaaet ned med mellem 5 og 6 Millioner Potter. Jeg tror desuden, at man ganske rolig kan se Brændevis forsvinde, thi det er ikke mere moderne at drikke Brændevis. Overalt paa Beværningsstederne hører man ikke, at der forlanges som i Hostrups Komædie, „To og en Halv“, det er al Tid 2 Baiere, og denne Baiere er forsaavidt mere fordegtig, som den indeholder Snapsen; men enhver bedre stillet Mand mener, at han bedre kan være bekendt at drikke bayersk Øl, end han kan være bekendt at drikke Snaps. Jeg tror, at det er forfærdigt at tage dette Strid saa fuldt ud, som det er foreslaaet, med mindre man vil gaa over til at udløse Brænderierne. I saa Fald bliver det en anden Sag. For ikke at gribe saa voldsomt ind, som denne Lov vilde gribe ind i Edikfabrikationen og forskjellige tekniske Brug, mener jeg ogsaa, at der i Forslaget burde optages en Bestemmelse om, at de naturalisere Spritten, det vil sige gjøre en Tilfætning til Spiritusen,